

La divisió territorial de Catalunya La supercomarca

Es tema de gran actualitat la futura divisió territorial de Catalunya. Per tal de que els nostres lectors coneguin una opinió autoritzada sobre la qüestió publicuem tot seguit un article de Claudi Ametlla aparegut al diari barceloní «La Publicitat».

La província, que ha viscut prop d'un segle, ha estat sempre una institució que el catalanisme ha mirat amb hostilitat. I amb raó. La província era l'esquarterament de la Catalunya, i és principi bàsic de tota doctrina autònomista. Per modesta que sigui, la unitat infangible d'aquella. Algú, en parlar de fer entre la comarca i el Govern autònom, un organisme intermedi, pensant que la capitalitat d'aquest coincidirà fatalment en alguns casos amb la capitalitat provincial d'avui, creu que es tracta de fer subsistir la província. I no és així. Desfer aquest primer error és aclarir considerablement la qüestió.

La província, des del moment que representa un esquarterament de la pàtria, és clar i obvi i elemental que no pot subsistir. Però quan, amb aquest o altre nom, sigui una divisió administrativa—una divisió més de les moltes que hom pot fer—quina raó de principi pot impedir ho? Catalunya una, amb un govern, un pressupost i un Parlament, pot tenir els departaments, circumscripcions, districtes o comarques que calguin. Com més òrgans crei i més facultats delegui en ells, menys serà la concentració d'autoritat a Barcelona, i més ens aproparem a una solució descentralitzadora dins Catalunya.

Ningú no podrà sostenir que la comarca—completa que segons la Ponència n'hi haurà 38 a Catalunya i que, per tant, algunes hauran d'ésser força petites—pugui estar dotada de tots aquells organismes de govern propis del nostre temps. Organismes complicats amb funcionaris i tècnics nombrosos, no podran ésser suportats per la comarca, si no volem fer una administració caríssima. Si damunt de la comarca no hi ha res més que el Govern de Barcelona, allí hauran d'anar a raure per a tots aquells serveis que no posseeixi la capital comarcal. D'on un centralisme barceloní que semblava una fantasia, quan l'agitaven els centralistes espanyolistes de la vella província, però que ara esdevindria realitat.

Jo veig la supercomarca, amb el nom que se li vulgui donar—el de «vegueria» no compta amb el meu sufragi, i més aviat em decantaria a un de menys tradicional—amb moltes de les facultats dels actuals Govern Civils i de les extingides Diputacions provincials, delegades totes i exercides en nom del Consell Executiu del Govern de la Generalitat, sota el control i l'autoritat d'aquest. I és clar, amb tots els organismes tècnics i administratius necessaris, articulats amb els de les Conselleries del Govern de Barcelona i amb els menys importants de les Comarques.

En front aquest cercle supercomarcal, un delegat del Govern de la Gene-

ralitat, les funcions del qual foren entre les dels actuals governadors civils d'avui i les dels prefectes dels Departaments francesos. A aquests alts funcionaris escarriem totes aquelles petites i meritories tasques de govern directe que no estan en lleis ni reglaments; tota aquella tutela paternal que cal exercir especialment damunt Municipis petits, tota aquella feina de comprensió, de conciliació i d'endegament, que és per antonomàsia la feina d'un polític i que no em sembla possible que es pugui útilment realitzar des de Barcelona, per a tot Catalunya. Li escauria especialment la funció més delicada, la de l'ordre públic, que no crec que pugui tampoc ésser exercida sense intermediaris polítics entremig.

I per últim trobo una raó eminentment política a favor de la tesi de la supercomarca. Crec que tots estem d'acord que a Catalunya li calen unes quantes ciutats grans, molt més grans que les més grans d'avui, fora de Barcelona. Encara que fos amb detriment d'aquesta, que no ho seria, fóra una alta obra patriòtica ajudar a la creació d'unes quantes metròpolis que en pocs anys comptessin o s'apropessin als 100.000 habitants. L'Estat català tindrà mijans per a anar a aquest fi. Però cap de tan natural i eficaç com el de fer concentracions administratives importants fora de Barcelona, al voltant de les quals es creïn interessos de tota mena i que esdevinguin, en un demà no massa allunyat, nuclis considerables de població.

La futura estructura política i administrativa de Catalunya té una importància cabdal. Improvitzar en matèria tan delicada, aplicar teories sense conèixer realitats, representa un perill, un dels perills més greus en què podria caure el nostre poble. La Ponència de la Divisió territorial no ha improvisat, certament. Ha conjunyat l'ideal amb la realitat, arribant a conclusions que, pel que jo en conec, em semblen excel·lents, per bé que puguin ésser rectificades en manys detalls.

Cal esperar ara que una tan àrdua sentència, estudiada i meditada durant mesos pels geògrafs i polítics eminents, tindrà confirmació en el Govern i en el Parlament de Catalunya.

Claudi Ametlla

DIARI DE MATARÓ

Es troba de venda en els llocs següents

- Llibreria Mtierva . . . Barcelona, 13
- Trta i Tarragó . . . Rambla, 28
- Llibreria H. Abadal . . . Riera, 48
- Llibreria Catòlica . . . Santa Maria, 10
- Llibreria Iluro . . . Riera, 40

NOTES POLITIQUES

La reunió de la Generalitat a Lleida

Els acords
El senyor Macià, en sortir de la reunió celebrada ahir a Lleida pel Consell de la Generalitat, anuncia als periodistes que les eleccions dels diputats que han de constituir el Parlament català es verificaran el dia 20 de novembre.

El Consell acordà nomenar comissari de la Generalitat, per Girona, el senyor Irla; per Lleida, Pau Fontdevila; per Tarragona, Pere Cavaller.

També acordà obrir concurs per tal d'adquirir terrenys a Borges Blanques per a instal·lar-hi una granja agrícola.

A l'ensens s'acordà que vagi un enginyer de la Generalitat a estudiar un projecte de repoblació de la muntanya de Lleida a base de portar-lo a cap en el termini de tres anys.

Després va dir, el senyor Macià, que probablement la Seu Vella de Lleida serà cedida a la ciutat.

Una nota del senyor Macià. Propugna l'unió catalanista dels partits d'esquerra

Heu's aei alguns fragments del text de la tan esperada i extensa declaració del President de la Generalitat:

«Es amb aquests sentiments que si com a cap del govern de la Generalitat invito tot Catalunya a compartir amb la joia d'aquest moment que vivim, com a cap del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya crido tots els partits catalans a meditar-ne la responsabilitat, i jo el primer, tot acabillant el partit, avui el més fort de Catalunya, oblidant atacs que en moments d'apassionament polític haguessin pogut fer-se'm, i passant per damunt de discrepàncies que de vegades en el fons no són més que lleugeres malitzacions del mateix ideari, crido tots aquests partits i tots aquells elements que, sentint-se catalanistes i sentint-se esquerrans, puguin venir a les nostres files.

A tots els pobles, sobretot en hores de reconstrucció, els cal un gran partit que assegurí en tot moment la disciplina; molt més a Catalunya. Tots sabem la vitalitat impetuosa del nostre poble davant la solució de qualsevol problema que l'apassioni, però també tots estem convençuts que aquestes mateixes manifestacions convulsives a què sovint es llança, si sense control podrien resultar fins i tot suicides, conduïdes amb seny ens poden assegurar la vanguardia dintre els pobles més moderns del món.

Aquest gran partit és per a nosaltres el que diuen que haurien d'ésser per altres aquelles unitats i aquells fronts únics que sovint senten predicar i que tan perjudicials i tan mancats d'eficàcia són a tot partit. Aquests fronts únics, només necessaris en moments greus i de poca durada de defensa i lluita per coses comuns, són imprecisos. Tots els idearis i els grans partits, gràcies a la oposició que han de sofrir, els fan cada dia més nets i més precisos. I cal

Perfil parlamentari

Lectura de projectes

L'interès de la sessió d'ahir estava concentrat en la lectura dels projectes que el Govern sotmetia a l'aprovació de les Corts Constituents i d'una manera especial, el de Congregacions religioses. El ministre de Finances llegí els pressupostos, els quals, per primera vegada des de fa molts anys, han estat portats al Parlament en la data que senyola la Constitució. Ja veurem si llur aprovació es farà tan rapidament com es vol per a que estiguin aprovats oportunament. El senyor Albornoz, amb una veu tan feble que amb prou feina el sentien els diputats agrupats a l'entorn de la tribuna de secretaris, va llegir el famós projecte de llei que ha de regular l'aplicació de l'article 26 de la Constitució. Al menys aquesta excusa posen els que creuen convenient la seva aprovació. Hi hagué, com és de suposar, discussions vivíssimes entre partidaris i contraris. El cert és que el Govern creu que corre una gran pressa tornar a remoure les passions en un sentit massa expressiu per a que dubtem de la tolerància democràtica dels homes que el formen. Cal que tothom serví una gran equanimitat, en la discussió a fi de millorar el projecte en el que sia possible i no empitjorar-lo amb intervencions impropies.

Fora d'això la sessió va transcórrer força suau. Hi hagué un exters període de precís i preguntes i després continuà el debat sobre la supressió dels ajuntaments nomenats per l'article 29. La comissió presentà l'article tercer del projecte amb una nova redacció en la qual es recollia la opinió dels radicals i es tenien en compte les suggerències del Cop del Govern. La minoria agrària demanà votació nominal per a aprovar-lo i ho fou per 145 vots contra 24. Finalment fou també aprovada tota la Llei.

A més dels pressupostos el senyor Carner va llegir el projecte d'impost sobre la renda i el senyor Azaña el de reformes militars. Dimarts el ministre de Finances pronunciarà un discurs per a explicar els pressupostos i s'explanaran algunes interpel·lacions, entre elles una del senyor Gil Robles sobre el treball al camp.

El darrer acord del Congrés socialista, en els quats dijous enjuncament l'intervenció del senyor Prieto han enfortit el Govern, car han allunyat el perill d'una crisi provocada per la sortida dels ministres d'aquell partit o, al menys, per l'oposició a acceptar les reformes militars amb la consegüent millora dels armaments. Com que la demanda de que s'a suprimís la guàrdia civil queda de moment com un desig purament platoní, els senyors Largo Caballero, De los Rios i Prieto seguiran en el Govern com si tal cosa, exercint una gran influència en l'orientació de la República i de les Corts Constituents.

Alpha

que els partits siguin precisos en la solució de tots els problemes, ja siguin de caràcter polític ja social.

Aquest gran partit a Catalunya no més pot ésser un partit netament catalanista i esquerrà.

Si les dretes se senten endutes per aquell esperit de convivència, avui més necessari que mai perquè sapiguem respectar-nos els uns als altres tot acatant la voluntat del poble manifestada pel sufragi, que l'hi aportin també per altres camins. Pels camins de l'oposició tan apassionada com vulguin, però sempre noble i inspirada en els alts interessos de la Pàtria. Tan de bo que aquesta crida meva arribés també a aquells elements obrers que, enganyats per un apoliticisme tan nociu en tots sentits, sobretot contra ells mateixos, no aporten altra cosa als governs que una oposició de caràcter negatiu, i com a tal, mancada d'eficàcia. Si volen restar al marge dels partits polítics, que ajudin almenys aquells que més afinitats tinguin amb llur ideari i que més realitzable el fin, aquells que més institucions els donin de caràcter social. On preparar-se i capacitar-se per al dia de demà, imposant-se no pel pes d'una major força material, sinó per una pre-

paració intel·lectual i tècnica i per una millor capacitat de govern, aquells que més lluitin per les reivindicacions socials, aquells que més combatin el privilegi de classe, aquells, en fi, que més els assegurin contra el triomf d'altres que tornarien a posar en perill les rehabilitacions que ja han assolit fins ara.

Les activitats del Sr. Cambó

Desmentiment d'una informació

«El Liberal», de Madrid, va publicar una informació segons la qual, el senyor Cambó s'uniria amb el senyor Alba per a formar un gran partit autònomista espanyol.

«La Libertad», per la seva banda, desment que el senyor Alba pensí entrar en intel·ligència amb el capítost regionalista i «La Veu de Catalunya» diu que l'esmentada informació és una pura fantasia.

Reunió a Unió Catalana

Se'ns prega la inserció de la nota següent:

Ahir al vespre, amb assistència d'un centenar de socis, va celebrar-se una reunió general per tal de que la Junta pogués exposar els treballs d'organització portats a cap. Obert l'acte pel pre-

Magnèsia Efervescent

MAGNOL

EN PAQUETS DE 10 I 30 CENTIMS

El refresc més recomanat i usat de més antic

ES VEN A TOTES LES DROGUERIES I TENDES DE QUEVIURES

i al distribuïdor exclusiu **MARTÍ FITÉ** - RIERA, 39 i PUJOL, 1 Telèfon 165

El regal reflexa el gust del donador

F. Regàs i Artigas

JOIER

Pujol, 5, baix

ACADEMIA DE TALL I CONFECCIÓ VILARDEBÓ

PROFESSORA TITULAR DE L'ACADEMIA "MARTÍ"

RAMBLA DE MENDIZABAL, 16, 2. on, 2.ª - MATARÓ

Lave sur cheveux

CON "MEDUSA"
JABON DE PETROLIO perfumado y las tendrá fuertes y hermosas.
Evita la caída, Destruye la caspa

Tubo 2'50 y 4 pts.
De venda en farmàcies, perfumeries i drogueries, o a l'exclusiu distribuïdor per aquesta plaça i comarca:

JOSEP CASTANY
MERCERIA
Rambla Mendizabal, 47 MATARÓ

BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

De la Societat IRIS (Melcior de Palau, 25): Oberta els dies feiners del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melcior de Palau, 3): Horari: Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i dies festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

IDIOMES

Aprenderà a casa seva l'alemany, l'italià i el francès, comprant un equip de discos i llibres per sols 125 ptes.

FRANCESC BONAMUSA
cirurgà massagista
Francesc Macià, 60, baix MATARÓ

BEVEU AIGUA

Mananial Castanyers

Sant Fost de Capcentelles

Aigua digestiva, diurètica, radioactiva

Ampolles de 8 litres al preu únic de 2'25 pessetes

Demaneu-la en Colmadors i tendes de queviures

EMILI CARLES

Advocat
C. de St. Antoni, 60 : De 11 a 12
MATARÓ

ACADEMIA DE TALL I CONFECCIÓ "MARTÍ,"

PROFESSORA

Francesca Gaudí Saumell

Es faciliten patrons Fermí Galan, n.º 332

EL DISC IRROMPIBLE	EL MILLOR REPERTORI
La Terra és nostra	A B 546 6 ptes.
Cant a la Pàtria	
La cançó del desterrat	
La Santa Espina (sardana)	
Pepeta	A B 516 6 ptes.
Ayer se la llevaron (tango)	
Margaritas	A B 587 6 ptes.
Noche de conquista (diàlec)	
Viudez Interina	Z A 578 5 ptes.
Venga jaleo (vals)	
Pueblo español (pas doble)	A B 557 6 ptes.
Mamá, quiero divorciarme (couplet)	
Maragata	A B 555 6 ptes.
Bésame en la boca	
No subas Ramón	A B 534 7 ptes.
La vida alegre (vals)	
El amigo Melquíades (xotis)	Z A 511 5 ptes.

ELS MILLORS PORTATILS - ALCEO : TERMÓS : AQUILES

OFICINES: TAMARIT, 32 - TELEFON 54551 - BARCELONA

INSTAL·LACIONS DE CALEFACCIÓ CENTRAL CASA PRECKLER

UNIC REPRESENTANT PER MATARÓ

Manuel Murlans

Successor de Joan Morera

Palau, 27 Telèfon 335 E. Granados, 18
PRESSUPOSTOS FRANCS

Precisen joves

notes per a la venda d'articles comestibles a particulars.

Per informes a DIARI DE MATARÓ

Es ven barraca

Plaça Pi i Margall

Raó: Sant Bru, 20.